

Roeken stabiel in 2009?

In het broedvogelrapport 2008, dat recent verscheen, wordt gesproken over een stabilisatie van het aantal roekenparen in Nederland ten opzichte van 2007. Dit volgde op een eerdere, behoorlijke afname sinds de eeuwwisseling, nadat de soort decennia lang alleen maar vooruitgang (eigenlijk: herstel) kende. Hoe zat het in 2009?

Tabel 2. De 15 grootste kolonies van Nederland.

Kolonie	2008	2009
Nieuwe Aanleg, Wolvega Fr	385	324
Drosterdiep, Dalen Dr	295	275
Haveltermade, Meppel Dr	283	283
Voorm. waterzuivering, Coevorden Dr	297	313
Ziekenhuis, Hoogeveen Dr	333	440
Laarwoud, Zuidlaren Dr	572	616
Schoonebeek Oost, Coevorden Dr	794	798
Gramsberger bosje, Gramsbergen Ov	397	329
Almelo ZW Ov	421	372
Almelo NW Ov	438	510
Oud-Wezenveld, Twello Gl	325	310
Noordijk, Twello Gl	350	315
Kanaaldijk 1, Lochem Gl	665	756
Lage Heesweg, Beek en Donk NB	438	372
Groot Kasteel, Deurne NB	252	385

Op basis van een ruime steekproef, waarbij gebruik is gemaakt van bijna 870 kolonies die in 2008 en 2009 werden geteld, kunnen we constateren dat de populatie in 2009 een beperkt verlies kende van 2,7%. Bijna de helft (49%) van de kolonies vertoonde een verlies, een iets kleiner deel (46%) liet een vooruitgang zien terwijl 5% stabiel bleef. Op provinciaal niveau zijn de onderlinge verschillen groter. In de belangrijke roekenprovincies varieerde de afname van rond 2% (Overijssel, Gelderland) tot 8% of meer (Drenthe, Groningen).

Kijken we naar afzonderlijke kolonies dan zien we niet zelden sterke voor- of achteruitgang. Verschillende kolonies hebben een teleurstellend jaar achter de rug. Bij het sportpark van Stadskanaal Gr waar in 2008 nog 127 nesten zaten, werden de bouwsels meerdere malen verwijderd met als gevolg dat slechts 6 paren bleven volhouden. Het totaal van alle kolonies bij Odoorn Dr, dat in 2008 neerkwam op 147 paren, bleef in 2009 steken op 53. Ook bij Huis Echten Dr vielen de aantallen broedparen gevoelig terug, van 160 in 2008 naar 64 in 2009. Een vergelijkbare mineurstemming leverde het tellen van de kolonie Koelveen in Schoonebeek Dr op met slechts 76 nesten (in 2008 nog 181). Bij kleinere kolonies is het niet altijd duidelijk waarom zij plots verlaten worden. Bij de grotere kolonies, met name in de bebouwde kom, blijkt verstoring de belangrijkste oorzaak te zijn (tabel 1). De kans bestaat overigens dat de Roeken daarna elders in de bebouwde kom nieuwe kolonies stichten en de verstoring juist toeneemt.

Natuurlijk waren er ook kolonies waar in 2009 een positieve ontwikkeling plaatsvond.

De meest opvallende locatie bleek Deurne NB te zijn. Hier bevinden zich 22 actieve kolonies. Hoewel negen kolonies lichte verliezen leden, waren er twee met een sterke toename (Groot en Klein Kasteel). Het totaal steeg van 396 paren in 2008 naar 592 in 2009. Het is aannemelijk dat zich hier Roeken uit de andere kolonies hadden gevestigd. Ook bij het ziekenhuis van Hoogeveen Dr namen de Roeken van 2008 (333 paren) op 2009 (440) sterk toe. De kolonie bij de brandweerkazerne van Hardenberg Ov verdubbelde ruim naar 158 paren (2008: 74). Op landgoed De Braak Dr was het blijkbaar eveneens goed toeven in 2009. Na twee jaren van achteruitgang zaten er weer 170 paren. In 1957 zaten hier evenwel niet minder dan 835 paren. De kolonie word met enige tussenpozen al 90 jaar gevolgd!

Van een aantal kolonies die vermoedelijk wel bewoond waren, ontbreken gegevens uit broedseizoen 2009. De lijst staat op www.sovon.nl. Graag ontvangen we alsnog telgegevens! Wanneer een kolonie verlaten is of een sterke achteruitgang heeft doorgemaakt, horen we graag van de (mogelijke) redenen. Ter afsluiting nog een overzicht van de 15 grootste kolonies van Nederland (tabel 2).

Alle tellers van harte bedankt!

Joost van Bruggen

Tabel 1. Voorbeelden van kolonies (>50 paren in 2008) die verlaten waren in 2009.

Kolonie:	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Reden
Kerk, Winsum Fr	22	34	34	48	76	0	verhuisd naar andere kolonie
NH Kerk, Borger Dr	51	54	144	123	113	0	nesten verwijderd
Mondenweg, Tweede Exloërmond Dr	123	119	146	190	176	0	onbekend
Zuidoost-Wierden Ov	152	86	118	74	71	0	kolonie verstoord
Postweg, Lunteren Gl	112	71	62	90	58	0	onbekend
Hulten, achter RK-kerk NB	15	11	0	30	59	0	nesten verwijderd
De Bunders-Tijmvelde NB	66	77	59	50	46	0	kap van de bomen